

ČÁST B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY

15/93

**Kontrolní závěr z kontroly hospodaření se státním majetkem
vloženým do akciové společnosti IH Ambassador-Zlatá Husa, t. č. v likvidaci**

Dne 28. 7. 1993 schválilo Kolegium Nejvyššího kontrolního úřadu pod pořadovým číslem 15/93 zařazení do plánu kontrolní činnosti NKÚ na II. pololetí 1993 kontroly hospodaření se státním majetkem vloženým do a. s. IH Ambassador-Zlatá Husa, t. č. v likvidaci. Kontrolu provedla kontrolní skupina NKÚ v Praze. Kontrolní akce byla zahájena v srpnu 1993 a ukončena v prosinci 1993.

Cílem kontroly bylo v souladu se schváleným programem prošetření oprávněnosti vydání nemovitostí bývalé a. s. Ambassador-Zlatá Husa v rámci restituce podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákona č. 264/1992 Sb. a č. 267/1992 Sb. (dále jen „zákon č. 87/1991 Sb.“). Dále bylo zjišťováno, zda v průběhu likvidace a. s. IH Ambassador-Zlatá Husa byla dodržena příslušná zákonná ustanovení.

Kontrolovanými osobami bylo Ministerstvo průmyslu a obchodu a IH Ambassador-Zlatá Husa, a. s., v likvidaci.

Kolegium Úřadu na svém VIII. zasedání dne 29. prosince 1993*

schválilo usnesením č. 1/VIII/93
kontrolní závěr v tomto znění:

I.

Zjištěné skutečnosti týkající se vydání hotelu Ambassador (dům č. 840 se stavební parcelou čp. 580, zapsaný na listu vlastnictví č. 708 u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu v katastrálním území Nové Město) paní Ireně Neumannové, narozené dne 27. 5. 1920, nasvědčují tomu, že tento hotel jí neměl být vydán a že byl porušen zákon č. 87/1991 Sb. v ustanoveních hlavy první, upravující vznik práv a povinností v občanskoprávních vztazích, a to v ustanoveních:

- § 3 odst. 4 písm. a), podle něhož tam, kde zemřela nebo byla za mrtvou prohlášena osoba, jejíž věc přešla do vlastnictví státu v případech tímto zákonem stanovených, je z tohoto zákona oprávněnou fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, má v ní trvalý pobyt a je „dědic ze závěti, jež byla předložena při dědickém řízení, který nabyl celé dědictví“;
- § 4 odst. 1, podle něhož jsou povinnými osobami stát nebo právnické osoby, které ke dni účinnosti drží věc, která přešla na stát způsobem uvedeným v § 6 téhož zákona;

*Poznámka redakce: Zveřejnění kontrolního závěru bylo odloženo ve smyslu § 30 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb.

3. § 5 odst. 1, podle kterého:

„Povinná osoba vydá věc na písemnou výzvu oprávněné osobě, jež prokáže svůj nárok na vydání věci a uvede způsob jejího převzetí státem.“

II.

Při likvidaci akciové společnosti IH Ambassador-Zlatá Husa byly porušeny:

- zákon, a to v ustanovení § 74 Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., podle něhož „Likvidátor sestaví ke dni vstupu společnosti do likvidace likvidační účetní rozvahu ...“, a
- rozhodnutí ministryně obchodu a cestovního ruchu ČR č. j. 3173/92, podle něhož byl likvidátor povinen „nejhospodárnějším způsobem naložit s majetkem akciové společnosti Interhotel Ambassador-Zlatá Husa v likvidaci v souladu s obecně závaznými předpisy“.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu I.

Jako dědic ze závěti požádala dne 30. 9. 1991 o vydání hotelu Ambassador paní Irena Neumannová, která předložila holografickou závěť pana Františka Weyra.

K tomu bylo zjištěno:

Původní majitel hotelu Ambassador pan František Weyr zemřel dne 23. 5. 1989 v New Yorku jako naturalizovaný občan USA od roku 1965. Pozůstalost zemřelého byla vypořádána v souladu se závětí pana Weyra ze dne 11. 8. 1988. Touto závětí odkázal pan Weyr své sestřenci Ireně Neumannové částku 1 000 US dolarů, panu Orzgoví obrazy, nábytek i osobní věci a společnými dědici veškerého zbývajícího majetku ustanovil paní Mary Bivone a pana Bohumila Kirchmanna.

Vzhledem ke státní příslušnosti a trvalému bydlišti paní Bivone (USA) a úmrtí pana Kirchmanna (zemřel již v roce 1990) neexistovala v roce 1991 osoba splňující podmínky stanovené § 3 zákona č. 87/1991 Sb., tedy ani dědic ze závěti, který by mohl o vydání požádat. Z uvedeného tudíž vyplývá, že hotel Ambassador neměl být vydán podle zákona č. 87/1991 Sb. a jeho vlastníkem měla zůstat a. s. Ambassador-Zlatá Husa. Privatizace tohoto hotelu by se pak řídila zákonem č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, a to se značným finančním přínosem pro Fond národního majetku.

Druhá závěť, tj. ta, kterou dne 30. 9. 1991 prokazovala paní Neumannová svůj dědičný nárok na veškerou pozůstalost pana Weyra, byla údajně napsána v New Yorku dne 24. 2. 1989. Přestože existuje řada pochybností, zda tato závěť byla skutečně napsána Františkem Weyrem (zejména z důvodu značných odlišností písma), nezabývala se kontrolní skupina NKÚ otázkou pravosti závěti. Tímto posouzením se zabývají orgány činné v trestním řízení.

Kontrolní skupina se však zabývala jinými aspekty její platnosti. Vzhledem k ustanovení § 18 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, se platnost závěti cizince posuzuje podle práva státu, jehož příslušníkem byl zůstavitel v době, kdy závěť učinil (postačuje však, pokud vyhovuje právu státu, na jehož území byla závěť učiněna). Tento zcela jednoznačný výklad potvrdily dva posudky vypracované na žádost NKÚ nezávisle na sobě Ústavem státu a práva AV ČR a Právnickou fakultou UK.

Tato závěť byla učiněna v New Yorku a zůstavitel byl v této době státním příslušníkem USA, neboť podle ustanovení čl. I. odst. 2 Úmluvy o naturalisaci mezi Československem a Spojenými státy č. 169/1929 Sb. po získání občanství USA bez nutnosti propuštění ze státního svazku ztratil občanství československé. O tom, že František Weyr po své naturalizaci v roce 1965 nezískal v následujícím období opětovně československé státní občanství, svědčí doklad z civilněsprávního úseku Ministerstva vnitra ze dne 12. 11. 1993.

Občanství USA Františka Weyra je dále potvrzeno naturalizační listinou USA číslo 8796803/665724 ze dne 22. 6. 1965 ověřenou dopisem z Eastern District of New York ze dne 24. 9. 1993, podepsaným soudcem Robertem C. Heinemannem.

Z výše uvedených zjištění vyplývá, že platnost závěti bylo nutno posuzovat výlučně podle práva státu New York, ve kterém občan USA František Weyr trvale bydlel a kde byla také závěť napsána. Podle příslušného právního předpisu státu New York je závěť ze dne 24. 2. 1989 v tomto státě neplatná, neboť pro platnost podpisu závěti se vyžaduje ověření nejméně dvěma svědky. Proto kontrolní skupina NKÚ neshledala důvody k tomu, aby v České republice byla její platnost uznána. Pro neplatnost této druhé závěti svědčí nejen skutečnost, že k ní nebylo přihlíženo při vypořádání pozůstalosti pana Weyra v USA, ale neplatnost závěti potvrzuje i dopis advokátní kanceláře Alger, Andrew a Rohlfs, kterým byla o této skutečnosti informována dne 16. 10. 1991 i paní Neumannová, a svědčí pro ni stanovisko mezinárodněprávního odboru Ministerstva spravedlnosti ze dne 18. 11. 1993, které bylo vyžádáno pracovníky NKÚ. Na žádost NKÚ získalo Ministerstvo zahraničních věcí příslušná ustanovení předpisů státu New York upravujících podmínky pro platnost závěti, jakož i potvrzení autentičnosti výše uvedeného dopisu advokátní kanceláře Alger, Andrew a Rohlfs.

Podle ustanovení § 45 odst. 1 písm. a) zákona č. 97/1963 Sb. musela být pozůstalost po cizinci, týkající se nemovitosti ležící na území Československa, projednána příslušným státním notářstvím. Z protokolu o předběžném šetření Státního notářství pro Prahu 1 č. j. ID 339/92 ze dne 8. 4. 1992 bylo zjištěno, že zemřelý František Weyr nebyl uváděn jako cizí státní příslušník, nýbrž jako státní občan Československa. Kontrolou se nepodařilo zjistit, proč byl občan USA František Weyr považován za občana Československa, ačkoli již podle místa jeho bydliště, místa úmrtí i místa sepsání závěti (vše stát New York) bylo zřejmé, že otázku státní příslušnosti pana Weyra je nutno prozkoumat.

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem je třeba docílit, aby o platnosti dohody o vydání hotelu Ambassador v době co nejdříve rozhodl orgán k tomu příslušný, tj. soud.

Ze zjištění uvedených shora vyplývá, že pokud nebylo osoby podle § 3 zákona č. 87/1991 oprávněné, nebyl stát ani právnická osoba, tj. akciová společnost Ambassador-Zlatá Husa, osobou povinnou podle § 4 odst. 1 tohoto zákona.

Je třeba ještě dodat, že kontrolní skupina se zabývala i čestným prohlášením Ireny Neumannové, podle něhož počet osob zaměstnaných i činných v hotelu Ambassador nedosáhl v rozhodném období nikdy padesát osob.

K tomu se uvádí:

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 124/1948 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepnických podniků a ubytovacích zařízení, se znárodněly podniky, pokud úhrn v nich zaměstnaných nebo činných osob dosáhl kdykoliv od 1. ledna 1946 počtu padesáti a více osob.

Tyto podniky byly vyjmenovány ve vyhlášce ministra vnitřního obchodu číslo 1837/1948 Ú. 1. Pod číslem 2 v ní byl uveden i hotel Ambassador, Praha 2, Václavské náměstí, majitel František Weyr.

Ve Všeodborovém archivu (náměstí W. Churchilla 2, Praha-Žižkov) je uložen dokument o počtu zaměstnanců podniků spadajících do svazu zaměstnanců v distribuci. Počet zaměstnanců je uváděn podle stavu na jaře 1947. U hotelu Ambassador je uveden počet 230 osob.

Další informace byly získány od bývalých zaměstnanců hotelu Ambassador v rozhodném období, a tak byl sestaven seznam více než 120 těchto osob (u více než 70 osob byla zjištěna data narození, eventuálně rodná čísla).

Z výše uvedeného vyplývá, že předložené čestné prohlášení neodpovídalo skutečnosti, takže ke znárodnění hotelu Ambassador v tomto směru nedošlo v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy.

K bodu II.

IH Ambassador-Zlatá Husa, a. s., byl zrušen rozhodnutím ministryně obchodu a cestovního ruchu č. j. 3173/92 ze dne 29. června 1992. Likvidátorem uvedené akciové společnosti se stal na základě jmenovacího dekretu ze dne 19. června 1992 č. j. 3174/92 Ing. Břetislav Maňák. Jednat jménem akciové společnosti ve věcech spojených s její likvidací byl likvidátor pověřen dnem zápisu do obchodního rejstříku, tj. od 1. 8. 1992.

Podle § 74 Obchodního zákoníku měl likvidátor sestavit likvidační účetní rozvahu. Tuto rozvahu však likvidátor nesestavil. Závěrečnou účetní rozvahu ke dni 31. 7. 1992 včetně mimořádné roční závěrky za období od 1. 1. do 31. 7. 1992 sestavili pracovníci ekonomického úseku IH Ambassador-Zlatá Husa, a. s. Tyto výkazy potvrdil tehdejší ředitel akciové společnosti IH Ambassador-Zlatá Husa JUDr. Dvořák, do jehož vlastnictví a vlastnictví jeho manželky byl převeden hotel Ambassador téhož dne, kdy byla registrována dohoda o vydání hotelu paní Neumannové (8. 4. 1992).

Náklady vynaložené na likvidaci a zúčtované na příslušné nákladové účty IH Ambassador-Zlatá Husa, a. s., v likvidaci za období od 1. 8. 1992 do 22. 7. 1993 činily 14 858 tis. Kčs (podle výsledovky ze dne 22. 7. 1993 ověřené a potvrzené auditorem).

Rozhodující podíl z těchto nákladů představují výdaje zúčtované na účtech 313 - Opravy a udržování (3 405 tis. Kčs), 361- Služby nemateriální povahy (6 203 tis. Kčs) a 373 - Úroky (3 928 tis. Kčs). Kontrolou účetních položek zúčtovaných na účtech 313 - Opravy a udržování bylo zjištěno, že z prostředků likvidované akciové společnosti bylo proplaceno příslušným dodavatelským organizacím celkem 700 tis. Kčs za práce prováděné v hotelu Ambassador-Zlatá Husa do konce července 1992, to je již v době po převzetí nemovitosti společností s r. o. založenou JUDr. Dvořákem.

Na tomto účtě byla rovněž proučtována úhrada zálohy ve výši 990 tis. Kčs za stavební práce provedené na výměně vnitřní instalace a zařizovacích předmětů v osmi

pokojích hotelu Ambassador-Zlatá Husa. Tato záloha uhrazená likvidátorem odpovídá (podle písemného sdělení dodavatele, tj. STEP, stavební společnost Praha, s. r. o., ze dne 7. 1. 1993) rozsahu provedených prací k 31. 7. 1992.

Dále byla na účet 313 - Opravy a udržování zúčtována likvidátorem proplacena faktura za projektové práce na vybavení pokojů ve výši 1 228 500 Kčs (65 000 DM). Tyto práce byly provedeny na základě smlouvy uzavřené mezi bývalým ředitelem akciové společnosti IH Ambassador-Zlatá Husa JUDr. Dvořákem a zástupcem italské projektové firmy dne 8. 1. 1992.

Část těchto prací byla prováděna v období, kdy oba hotely již byly převedeny do spoluvlastnictví manželů Dvořákových, přičemž JUDr. Dvořák ještě ve funkci ředitele akciové společnosti IH Ambassador-Zlatá Husa objednával provedení těchto prací u příslušných dodavatelských organizací.

Celková výše slev na zásobách (včetně předmětů postupné spotřeby) z jejich pořizovacích, popřípadě soudním znalecm stanovených cen, akceptovaná likvidátorem při odprodeji zásob s. r. o. Ambassador-Zlatá Husa, činila 3 433 tis. Kčs. Souhrn účetních hodnot a odhadních cen všech zásob ke dni zahájení likvidace činil 20 019 tis. Kčs; možnost prodeje těchto zásob formou nabídky případným dalším zájemcům likvidátor nevyužil.

Ke dni zahájení likvidace převzal likvidátor základní prostředky v pořizovací ceně 310 000 Kčs. Šlo o jediný základní prostředek, a to podnikovou rekreační chatu v katastrálním území Přední Labská - Špindlerův Mlýn. Uvedenou nemovitost odprodal likvidátor hotelu Ambassador-Zlatá Husa, s. r. o., za cenu 193 003 Kčs, která byla stanovena odborným posudkem podle vyhlášky Ministerstva financí České republiky č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků. K dosažení co nejvýhodnější tržní ceny při prodeji této nemovitosti nevyužil likvidátor nabídkového řízení.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu Ing. Zdeněk Rodr.